

"עצוב לחיות באמצע התמוז"

קומדיה קצרה ועצובה

עדו סתר

054-5445094

ido.setter@gmail.com

הדמויות:

אם

אב

קצין

תמונה 1

האם והאב יושבים בסלון. נשמעת דפיקה בדלת.

אם: אל תפתח.

אב: למה לא?

אם: אל.

האב קם.

אם: יש לי הרגשה רעה מהבוקר.

אב: (נעצר) זה בטח שכן.

אם: זה לא שכן.

אב: זה כן.

אם: זה לא.

אב: אבל אולי...

נשמעת דפיקה נוספת.

אם: בוא. נתחבא. נכבה את האור. נחכה כמה שעות. ניסע לעיר אחרת.

אב: ימצאו אותנו.

אם: נטוס לסיין. אפשר להתחיל מחדש בסיין.

נשמעת דפיקה נוספת.

האב ניגש לכיוון הדלת. האם מתרוממת.

אם: אבל למה אנחנו?

האב פותח את הדלת. בפתח עומד קציין. הוא נכנס באטיות, עומד במרכז הבמה ולא מדבר.

אב: נו. (ולאחר שהות נוספת) תדבר.

קציין: מצטער. אני, ככה.. קצת חדש. (מכחכה. האם ממהרת לדבר)

אם: זאת טעות.

קצין: זאת משפחת...

אם: (קוטעת אותו) לא. הם עברו דירה.

קצין: (מוציא דף מכיס חולצתו) אבל לפי הרישומים...

אם: (קוטעת אותו) רק היום נכנסנו לכאן.

אב: מה את עושה?

אם: אני רוצה עוד כמה שניות. רק כמה שניות. (מתחילה לדבר לאב, ואט אט פונה אליו

ולקצין חליפות) זוכר כשהוא רק נולד? לקחת אותו לתינוקיה לקבל את החיסונים והוא

לחץ לך ככה את הזרת, חזק... בסוף אתה בכית והוא היה רגוע לגמרי... ואיך הוא היה

עומד במיטה ושר את כל השירים, ככה פתאום, באמצע הלילה... ואז מבקש מים, נופל על

המיטה ונרדם. תמיד צחקנו שהוא נרדם כבר תוך כדי הנפילה...

הקצין לוקח בעדינות את ידה של האם.

קצין: אני כל כך מצטער. כל כך כל כך מצטער.

אב: תגיד את מה שבאת להגיד.

הקצין שולף מכיס חולצתו נייר ומקריא.

קצין: בצער רב וביגון קודר אני מודיע לכם, שלפני כחמש שעות, בקרב האחרון לפני הפסקת

האש ובנסיבות שנמצאות עכשיו תחת חקירה, בנכם, סמל ראשון יעקב קם, שכולם קראו

לו קובי - נשאר בחיים.

אם: ידעתי...

האם מתעלפת. האב ממהר אליה.

קצין: (נשאר במקומו) אני באמת מצטער. באמת.

אב: איך זה קרה?

קצין: מתחקרים את כל הפלוגה במתקן צבאי. לא ננוח עד שנבין בדיוק מה קרה שם. הפעם זאת

לא תאונת אימונים. הפעם זה על רטוב. חייבים לחקור, חייבים, בשביל להשתפר לפעם

הבאה ו...

אב: (קוטע אותו) מתי הוא חוזר?

קצין: עוד שבוע. שיהיה לכם זמן להתנחם. אני באמת כל כך מצטער.

(מוציא מתרמילו צלחת חד פעמית ועליה בורקסים) מתנה מהיחידה. (ולאחר שהאב לא מגיב הקצין מרים בורקס אחד) צריך לוודא פריכות. הוראות מטכ"ל. אסור לי לעזוב לפני ש... אולי כדאי שאני... (ולאחר שהאב מהנהן הקצין לוקח בורקס אחד, מרחרח אותו, מכניס לפיו ולועס בזהירות) מצויין. זה ממש מתפצפץ בפה. יש כאלה שמגיעים גמורים למשפחות. קשים כמו אבן. אבל זה... בשביל זה שווה לשרוד, אני אומר לך. (ומייד) סליחה. (נותן לאב את הצלחת) אני צריך ללכת עכשיו. החיים היכו גם במקומות אחרים. תקופה כזאת.

הקצין יוצא.

אב: החיים היכו. ועוד איזו מכה.

האם מתעוררת. האב מרים אותה ומושיב אותה בזהירות על הכסא.

אם: קנית בורקסים?

אב: הקצין הביא אותם.

אם: אני לא אוהבת בורקסים.

אב: גם אני לא. (שם את ידיו על ידיה של האם)

אם: אתה מזיע. (האב ממחר למשוך את ידיו) תשאיר. זה נעים.

(ולאחר שהם נשארים כך כמה רגעים) מה אתה רוצה לעשות היום?

אב: מה?

אם: מה אתה רוצה לעשות היום?

אב: את לא זוכרת שהיה כאן קצין?

אם: בטח שאני זוכרת.

אז מה אתה רוצה לעשות היום?

אב: את זוכרת מה הוא אמר?

אם: אפשר לעשות הליכה בים.

- אב:** חשבתי ש..שנישאר בבית.
- אם:** רק אנחנו? זה יכול להיות נחמד.
- אב:** עוד מעט יתחילו להגיע אנשים.
- אם:** מי? (ולאחר שהאב לא עונה) הכנת משהו?
- אב:** מה?
- אם:** לאורחים. הכנת משהו לאורחים? אין לנו כלום בבית.
- אב:** הם יביאו אוכל.
- אם:** נחמד. אפשר גם להזמין משהו.

האם קמה.

- אב:** לאן?
- אם:** להתכונן.
- אב:** את יכולה להישאר איתי קצת?
- אם:** (חוזרת ומתיישבת ליד האב) קרה משהו?
- אב:** לא. אני רק רוצה שתהיי לידי.

הם יושבים מספר רגעים.

- אם:** מה קרה?
- אב:** קובי...
- אם:** (קמה) מה קרה לקובי?
- אב:** שבי.
- אם:** מה קרה לקובי?
- אב:** בבקשה. שבי. את זוכרת שהיה פה קצין?
- אם:** לא היה פה שום קצין.
- אב:** זה שהביא את הבורקסים.
- אם:** אתה הבאת אותם.
- אב:** אבל אני שונא בורקסים. למה שאני אביא בורקסים?
- אם:** בשביל האורחים.

(לאחר שהות) היה כאן קצין.

היה כאן קצין.

הה. (מתיישבת) הגוף שלי לא זז. אני רוצה להרים את הידיים שלי ולצעוק, אבל ניתקו

לי את החוטים.

הוא...

כן.

אב:

איך?

אם:

חוקרים.

אב:

מתי הוא חוזר?

אם:

אחרי השבעה.

אב:

זה לא חלום. איך יכול להיות שזה לא חלום? הנה, אני כבר שומעת אותם מגיעים... שלא

אם:

תדעו עוד צער. שתייה קלה. כלים חד פעמיים. זה לא היה אמור להיות ככה... היינו

אמורים לקבל אלבום, ופרחים, וקבר... ועכשיו מה? מה?

נעבור את זה ביחד.

אב:

איך? איך אני אוכל לישון בלילה? איך אתה תוכל?

אם:

תמונה 2

האם, לבושה בכתונת לילה שחורה, יושבת על הכסא. נכנס האב.

מה השעה?

אב:

לא יודעת.

אם:

מה את עושה?

אב:

מסתכלת על הבורקסים.

אם:

מה כבר יש להסתכל? בורקסים.

אב:

אף אחד לא נגע בהם. מסכנים.

אם:

האב מתיישב על הכסא שליד האם, ושניהם בוהים בצלחת הבורקסים כמה רגעים.

רעב?

אם:

ממש לא.

אב:

האם לוקחת בורקס ואוכלת.

אב: טעים?

אם: (עוצרת) לא. (ממשיכה לאכול)

גם האב לוקח בורקס ואוכל.

אב: לא טעים. (ממשיך לאכול)

האם והאב ממשיכים לאכול.

תוך כדי אכילה מתחילים שניהם אט אט לבכות.

חושך.

תמונה 3

האם, לבושה בכתונת השחורה, יושבת. האב, לבוש שחורים, נכנס. סוקר אותה כמה רגעים. מתיישב.

אב: כולם הלכו?

אם: כן.

איך בחוץ?

אב: נעים.

אם: נעים?

אב: נעים. (לאחר כמה שניות) מה לא בסדר בזה שנעים?

אם: כלום.

אב: אבל מה לא בסדר בזה?

אם: איך יכול להיות שנעים? איך יכול להיות ש... שהבן שלי חי ונעים? לא יכולה להיות

סופה? או שרב. אפילו ליום אחד. רק לא נעים. לא... לא יכול להיות שיהיה ככה סתם...

(ולאחר שהות) למה לא שלחתי אותו לקרבי? למה?

אב: (מניח ידו על כתפה) זה מה שהוא רצה. זה מה שהבן שלנו רצה.

אם: (מתנערת מידו) ואתה לא אמרת מילה. למה לא אמרת כלום?

אב: מה אני יכול להגיד? יכולתי לעצור אותו?

אם: יכולת לנסות.

האב ניגש ומחבק את האם.

- אם:** (מריחה אותו) זה טוב.
- אב:** אנחנו צריכים להחליט שממשיכים הלאה. ביחד. למרות שקשה. למרות שזה נראה עכשיו בלתי אפשרי.
- אם:** הקצינת שורדים אמרה לך את זה?
- אב:** כן.
- אם:** בת כמה היא? עשרים?
- אב:** כן. אולי עשרים ואחת.
- אם:** היא יפה. (ולאחר שהות) נכון?
- אב:** כן, אני יודע? כן.
- אם:** (מתנתקת ממנו) זיינת אותה?
- אב:** מה?
- אם:** אני מריחה אותה עליך.
- אב:** היא עמדה קרוב. את יודעת איך זה בגיל הזה, שמים הרבה בושם.
- אם:** איפה היית כל כך הרבה זמן?
- אב:** הלכתי לטייל.
- אם:** באמצע השבעה על הבן שלך?
- אב:** יפה בחוץ.
- אם:** אתה חושב שזה חלק מדרישות התפקיד שלה?
- אב:** כאילו שאין צער בעולם. עצמתי עיניים ונתתי לקרניים של השמש ללטף אותי.
- אם:** בטח נכנסתם לאחת החצרות והיא מייד התיישבה עליך. אב שרוד. מסכן. גמרת בכמה צעקות חנוקות. העברת לה יד בתלתלים... אחרי זה חיכית איתה לאוטובוס. היא עלתה ואתה שלחת לה נשיקה באוויר, כמו ילד בתיכון.
- אב:** לכמה רגעים הייתי סתם אבא שהולך ברחוב.
- אם:** איך היה?
- אב:** נחמד.
- אם:** היא יותר טובה ממני?
- אב:** מה?
- אם:** היא יותר טובה ממני?

- אב:** ממך?
אם: כן. ממני. ממני.
אב: אני כבר לא זוכר איך את.

תמונה 4

האב שוכב על שני הכסאות.

- אב:** אני יודע שאסור לי להירדם.
אני כל הזמן אומר לעצמי שהבן שלי שרד במלחמה ואני אמור להסתובב בבית כמו רוח רפאים,
להתלבט במשך חצי לילה אם להיכנס לחדרו
ואולי, לפנות בוקר,
לפתוח את הדלת ביד רועדת,
לצעוד שני צעדים
ולהתעלף.
אז למה הראש שלי כל רגע צונח?
אני נאבק בשרירי הצוואר ואומר להם "לא, תחזיקו מעמד. להורים שרודים אסור לישון.
הורים שרודים צריכים לגדל עיגולים שחורים מתחת לעיניים".
(מתיישב) למה לא גדלים לי עיגולים שחורים מתחת לעיניים?
הרי אני אבא שלו.
ובכל זאת, למרות שהשעון המעורר מצלצל בכל שעה עגולה
אני מתעלם וישן כמו תינוק
עם בטן עולה ויורדת
ועם פנים חלקים, בלי טיפה אחת של חטא.

האב הופך פניו ונרדם. חושך.

תמונה 5

האם, לבושה בכתונת השחורה, יושבת ומדפדפת באלבום תמונות.
האב, אשר אינו לבוש בשחורים, נכנס עם דלי ומגב.

אם: (בלי להרים את עיניה) לאן?

אב: לחדר שלו.

אם: (קוראת אחריו מבלי להרים את עיניה) תחזור מהר.

האב יוצא. האם ממשיכה לדפדף באלבום.

אם: (מוציאה תמונה) איזו תמונה יפה, לא? (ורק כשהיא מרימה את עיניה היא מבינה שהיא

לבדה, מחזירה את התמונה וממשיכה לדפדף באלבום)

האב חוזר עם הדלי והמגב.

אב: למה?

אם: (ממשיכה לדפדף באלבום בלי להרים את עיניה) למה מה?

אב: למה נעלת את החדר?

אם: איזה חדר?

האב לוקח את האלבום מידיה של האם, סוגר ומניח אותו בצד.

אב: מה את עושה?

אם: איזה ילד יפה הוא היה.

אב: תני לי את המפתח.

אם: זרקתי אותו. אני לא מוכנה שהוא יגור כאן.

אב: איפה את רוצה שהוא יגור?

אם: במקום אחר. רחוק.

אב: יש לך ילד אחד. את רוצה שהוא יגור רחוק ממך?

אם: מתי הוא חוזר?

- אב:** מחר. כבר אפשר להרגיש אותו, להריח...
- אם:** השבוע הזה עבר כל כך מהר. כולם הלכו והשאירו אותנו לבד.
- אב:** הוא עוד מעט פה. את לא רוצה לראות אותו שוב?
- אם:** לא. אני רוצה רק להתגעגע. להסתכל על התעודות הישנות שלו, להיפגש עם החברים שלו ולבכות. זה כל כך משחרר, לבכות...
- אב:** אני רוצה לחבק אותו.
- אם:** גם אני.
- אב:** אבל חייבים להתאפק.
- אב:** איך אפשר? הוא הילד שלנו.
- אם:** כבר לא.
- אב:** אז מה הוא?
- אם:** (ולאחר שהאם לא עונה) הוא יצא מתוכך. שכחת?
- אם:** יהיה לנו עוד ילד.
- אב:** מה?
- אם:** יהיה לנו עוד ילד. תמיד רצית עוד ילדים. ועכשיו זה הזמן הכי טוב. עכשיו אנחנו הכי מוכנים... (לאחר שהות) למה אתה מסתכל עליי ככה? אתה חושב שאני זקנה מדי? זה בכלל לא עניין של גיל. זה עניין של אמונה. יהיה לנו עוד בן. כן. בן. נגדל אותו כמו שמגדלים ילד ראשון, אבל לא נעשה את כל הטעויות שעשינו... והוא יהיה סקרן. נעודד את הסקרנות הזאת ונענה לו בסבלנות על כל שאלה... והוא יתבגר ויהיו לו חצ'קונים. הרבה חצ'קונים עם מוגלה... והוא ישחק כדורגל. לא, כדורסל. הוא יהיה גבוה. ותהיה לו חברה רצינית לקראת סוף התיכון. לא מלכת הכיתה, אבל יפה, יפה מאד. ואחרי הבגרות האחרונה תעשה איתו שיחה של אבא ובן ותסביר לו כל מה שצריך. ואז הם יטיילו ביחד לפני הגיוס באירופה, והוא יתגייס לקרבי והוא ימות, ימות, ימות.
- אב:** יש לנו כבר ילד. קובי.
- אם:** קובי.
- אב:** (מחבק אותה) נכון. קובי. הוא שרד במלחמה והוא חוזר. מחר.
- זוכרת כשהוא רק נולד? לקחתי אותו לתינוקייה לקבל את החיסונים והוא לחץ את הזרת שלי. ירד לי דם. ואני בכיתי אבל הוא היה רגוע לגמרי, רק כיווץ את היד הקטנה שלו עם כל זריקה. והשירים, זוכרת את השירים? הוא היה פתאום נעמד במיטה, באמצע הלילה, ושר אותם. כמעט כל לילה התעוררנו ושמענו אותו שר... ואז הייתי הולך לחדר

שלו ונותן לו מים, והוא היה נופל על המיטה ונרדם. נרדם כבר בנפילה... לא יכול להיות שאת לא זוכרת. צחקנו על זה שנים... (מתקרב אליה) הנה, החדר שלו פה. רק נציץ.

אם: הוא נעול.

אב: אני אשבור את הדלת.

אם: (מתנתקת ממנו) אל תיגע בדלת. אף אחד לא אמור להיכנס לשם יותר.

איך הוא עשה לנו את זה? אנחנו גידלנו והשקענו וחינכנו ובסוף יצא לנו... שורד.

אב: אל תקראי לו ככה.

אם: ככה כולם יקראו לו.

אב: אני לא. אנחנו לא נקרא לו ככה.

אם: אבל זה נכון. כבר בתור ילד הוא היה פחדן. אתה אמרת שהוא זהיר, כמוך, אבל הוא היה

פחדן. וזה בטח גם מה שקרה עכשיו. הוא נתן למישהו אחר לחטוף כדור כי הוא פחד.

בגללך. האמא של המישהו הזה בטח מאושרת ואני... (ואז, רגועה לגמרי) חבל שילדתי

אותו. הייתי צריכה לעשות הפלה.

אב: אני אעזוב אותך. אני אקח את קובי לחו"ל ושנינו נעזוב אותך.

אם: תעזוב.

אב: ככה את מוותרת עליי? עלינו?

האם מתקרבת לאב ומניחה את ידיה על צווארו.

אם: אני לא צריכה אותך יותר. אני אתראיין לאחד ממוספי סוף השבוע ואגיד שאני מחפשת

תורם זרע. סיפור מרגש של אמא שרוצה להתחיל מחדש.

אב: אני אראה אותו מתחתן.

אם: מי תתחתן איתו?

אב: אני אראה אותו הופך לאבא.

אם: מי תעשה ילדים לאפס הזה?

אב: אני אשחק עם הנכדים שלנו.

אם: (משחררת את ידיה ומתרחקת) הם יהיו הנכדים שלך.

אב: ואולי יום אחד הוא ירצה לשלוח לך תמונות שלהם.

(מוציא את אחת מהתמונות מהאלבום) בכל זאת, ילדת אותו וגידלת אותו ואהבת אותו כל

כך הרבה שנים. אני אהיה נגד. ונתווכח קצת ואני אראה שאין ברירה - אי אפשר להילחם

באהבה של ילד לאימו. והוא יעשה לכבודך אלבום, יכניס אותו למעטפה חומה וישלח.
ואני אטוס במיוחד לארץ, ואקח מונית ואחכה ליד תיבת הדואר שלך ואוציא את המעטפה
ואקרע את האלבום לחתיכות קטנות.

האב מוציא תמונות מהאלבום וקורע אותן, אחת אחת.
חושך.

תמונה 7

האם, לבושה בכתונת השחורה, עומדת לבדה.

אם:

איזו מין אמא אני?

אני אמא בכלל?

אולי רק דמיינתי ששכבתי שעות

ודחפתי אותו החוצה מתוכי,

מיילל על העוול שנעשה לו.

ולא לקחתי אותו בידיי אחרי שנולד

ולא הנחתי אותו על חזי

ולא נתתי לו לינוק יניקות ראשונות

ולהרגיש את פעימות לבי,

אלא מסרתי אותו לאחות רחמנייה,

או לרופא מיומן,

ואלה בדקו וראו שגופו שלם

וזו אמר "תשע עשרה שנים"

וזאת אמרה "לא, עשרים"

ואני הייתי עייפה מכדי להיאבק ונכנעתי לשינה מתוקה,

וכשהתעוררתי הוא כבר היה צריך לצאת,

הפעם לקרב,

וחיבקתי אותו,

לא חזק,

לא מספיק חזק,

חיבקתי אותו וידעתי שזהו זה, נגמר,
וחיים יפים היו לו, קצרים אבל יפים,
בחוץ כבר מחכה לו רסיס של פגז או כדור תועה
ואפשר להוציא מהארון שמלה שחורה
ולשקוע בחיי אבלות.
וכמו שהתרגלתי לחייו
כך חשבתי להתרגל גם למותו -
אט אט, בצעדים קטנים.
ופתאום הפתעה, דפיקה בדלת,
והילד הזה שקיבלתי בהשאלה
חוזר לתמיד.
לו הייתי עדיין אימו הייתי ממהרת לקבל את פניו,
לחבוש את פצעיו
וללחוש באוזנו: "בני, בני".
אבל אני כבר אינני אימו.
אני אינני אימו.

תמונה 8

האב בסלון, לבוש חולצה לבנה. האם לבושה בכתונת השחורה.
נשמעת דפיקה בדלת. האב קם.

אם: אל תפתח.

האב מתקדם לעבר הדלת.

אם: בבקשה. אל.

אב: את אפילו לא רוצה להיפרד?

אם: כבר נפרדתי.

אב: ניקח קצת בגדים ונלך.

אם: אני אוהבת אותו.

אב: גם אני. בואי נאהב אותו ביחד. עוד אפשר...

אם: נתתי לו כבר את כל האהבה שלי.

נשמעת עוד דפיקה בדלת. האב פותח.

נכנס הקצין.

קצין: בשמחה רבה ובלב עולץ אני מודיע לכם שחלה טעות ושלפני שמונה ימים, בקרב האחרון לפני הפסקת האש, בנכם, סמל ראשון יעקב קם, שכולם קראו לו קובי – נהרג. (מוציא חצוצרה מתרמילו ותוקע בה) הידד. הידד. הידד.

אב: מה... מה קרה?

קצין: טעות משרדית. מתנצלים. יחידת הבידוק לא עידכנה את יחידת הקישור, הם מפשלים חופשי ולא שמים זין, ואז החבר'ה מהמשרד לא...

אב: (קוטע אותו) מה קרה לקובי?

קצין: אה. כדור. או רסיס של פגז. בערפל הקרב הפרטים מעורפלים.

אב: (צועק) תגיד לי מה קרה לקובי?

קצין: בסדר. בסדר. (ממהר להוציא מכיס חולצתו דף מקומט) הנה. פצצת מרגמה. 52 מ"מ.

פגעה בו תוך כדי תנועה אל היעד. אה, ואחר כך צרור. סליחה שפיספסתי. יש כאן כתם של קפה.

אם: פצצת מרגמה – ואחר כך צרור.

קצין: של מאג. (בחיוך ענק) פירק לו את הצוואר.

אם: צרור של מאג. מאג... (מתעלפת)

הקצין ממהר אל האם.

קצין: (בוזן אותה) איזו אמא. כבר לא עושים כאלה. (פונה לצאת) להתראות. (חוזר) אה, שכחתי. (מוציא מתרמילו תמונה ממוסגרת ונותן לאב) מתנה מהיחידה. מלפני היציאה לקרב האחרון.

האב בוזן את התמונה. הקצין תוקע בחצוצרה.

אב: (מצביע על החצוצרה) אפשר?

הקצין מושיט לאב את החצוצרה, שממהר לקחת אותה ולחבוט בעזרתה בראשו של הקצין.

הקצין נופל.

האב עומד ומסתכל בתמונה.

חושך.